

Knihovna FF UK: Nový rok přinese nový výpůjční řád, na knihy vracené v lednu je vyhlášena amnestie

Ředitelka Knihovny FF UK PhDr. Klára Rösslerová v rozhovoru přibližuje změny, k nimž dojde v novém roce v souvislosti s novým Knihovním řádem Univerzity Karlovy.

S prvním lednem nového roku začíná platit nový Výpůjční řád Knihovny FF UK. Ještě než se spolu pustíme do detailnějšího vysvětlování, co je v něm nového, můžete nám prosím přiblížit, jaké důvody ke vzniku nového výpůjčního řádu vedly?

Důvodem pro změnu dosavadního výpůjčního řádu je fakt, že nedávno vstoupil v platnost nový Knihovní řád Univerzity Karlovy, který stanovuje, že všechny knihovny UK se od nového roku budou řídit jednotnou maticí výpůjček. To znamená, že nově jsou sjednoceny režimy výpůjček napříč všemi knihovnami univerzity.

Ve vaší odpovědi zaznělo několik pojmů, které budou pro některé čtenáře příliš odborné. Zkusme je probrat popořadě: zmínila jste výpůjční a knihovní řád. V čem se tyto dokumenty od sebe liší?

Výpůjční řád Knihovny FF UK je dokument platný na fakultní úrovni, zatímco Knihovní řád UK platí pro celou univerzitu. Náš výpůjční řád se tedy musí „vejít“ do rámce, který bude od teď nastaven pro všechny knihovny stejně.

Co je jednotná matice výpůjček a kde ji najdu?

Jednotná matice je ve skutečnosti tabulka, ve které jsou stanoveny jednotlivé typy čtenářů a typy výpůjček. Čtenáře dělíme na studenty, zaměstnance, veřejnost atd. a typy výpůjček se od sebe liší podle pravidel pro jejich půjčování. To znamená mimo jiné rozdělení na jednotku prezenční, absenční atp. Tato tzv. matice je integrovaná do knihovního systému, který na základě ní pozná, co kterému uživateli, na jak dlouho a s jakou případnou pokutou můžeme půjčit.

Můžu si někde přečíst celé znění jednotné matice?

Ano, zatímco dosud byla matice výpůjček součástí fakultního výpůjčního řádu, od nového roku je matice součástí Knihovního řádu Univerzity Karlovy. Zde tedy najdou čtenáři její úplné znění.

Jednotná matice tedy významně ovlivňuje podobu nového výpůjčního řádu a fungování knihoven obecně. Proč se ale mění ta dosavadní?

Důvodem pro zavedení nové jednotné matice výpůjček na univerzitní úrovni byla velká potřeba sjednocení pravidel napříč všemi knihovnami univerzity. Dosud se pravidla pro půjčování knih na různých fakultách někdy i výrazně lišila. Student si pak stejný typ výpůjčky mohl půjčit na různě dlouhou dobu podle fakulty, kde si danou knihu půjčil, a navíc se lišily i pokuty. Nový řád toto všechno sjednocuje a všichni teď, pokud to trochu zlehčím, budou hrát podle stejných

pravidel.

Jak se toto sjednocení pravidel promítne do života studentů konkrétně?

Od ledna, půjčí-li si student knihu absenčně (domů), vždy bude platit, že ji může mít 30 dnů, může si ji dvakrát prodloužit, pokud knihu nevrátí včas, bude platit 3 Kč za den a takových knih si může naráz vypůjčit maximálně 30 „kusů“. Nesejde na tom, zda navštíví některou z knihoven na naší fakultě, nebo kteroukoliv z knihoven na celé univerzitě, všude to bude stejné.

Dochází tedy ke zvýšení zpozděného za včas nevrácenou knihu?

I u zpozděného, které se ale podle nových pravidel označuje už jako „pokuta“, došlo ke sjednocení na celouniverzitní úrovni. U některých fakult byly pokuty nově zavedeny pro zaměstnance, u některých fakult se sjednocení projeví snížením pokut. U nás to však znamená navýšení pokuty u běžné výpůjčky o jednu korunu, tedy na 3 Kč za den. U prezenční výpůjčky potom dochází ke změně režimu z dosavadních 5 Kč/hodina na 50 Kč/den. Upozorňuji však, že toto platí pro knihy půjčené od prvního, respektive druhého ledna 2017. Ke zpětnému zvýšení pokut u knih půjčených podle starých pravidel samozřejmě nedojde. Musím ale podotknout, že v situaci, kdy bude čtenář platit pokuty za knihy půjčené ještě podle starých pravidel, bude muset knihovník pokuty přepočítávat „hlavoručně“ u výpůjčního pultu.

Nebude to příliš komplikovat plynulý provoz u výpůjčních pultů?

Do jisté míry samozřejmě ano. Abychom co nejvíce omezili dopad tohoto přechodu, je na knihy vypůjčené do 31. 12. 2016 a vrácené od 1. 1. 2017 do 31. 1. 2017 vyhlášená amnestie. Všechny pokuty tak během ledna při vrácení knih budou čtenářům odpuštěny.

Jaké další změny mohou čtenáře překvapit, až si v novém roce přijde půjčit knihy?

Dochází ke sjednocení terminologie u jednotlivých statusů výpůjček. V případě Knihovny FF UK půjde především o vyjasnění některých nesmyslných typů výpůjček, které byly buď nicneříkající, nebo zavádějící. V novém roce se čtenáři budou setkávat pouze s ustálenými názvy typů výpůjček, například „prezenční“ (lze půjčit přes noc do 12 h následujícího dne), „přísně prezenční“ (nesmí opustit knihovnu), „běžná výpůjčka“ (30 dnů), „krátkodobá“ (7 dnů), „studijní“ (150 dnů) a pro zaměstnance a doktorandy pak „grantová“ (zapůjčení na dobu trvání grantu) a „specifická“ (na jeden rok).

Souvisí se změnami názvů statusů výpůjček nějaká omezení pro čtenáře? Nebo se jedná jen o terminologické úpravy?

Jedná se skutečně jen o změny v názvosloví. Co se ale pro čtenáře mění, je omezení maximálního množství těchto výpůjček. Pro studenty je limit 30 svazků maximálně půjčených knih a pro veřejnost je to 5 svazků.

Měnilo se to? Měl jsem pocit, že už dosud byly výpůjčky omezené na 30 „kusů“.

Dosud si uživatelé Knihovny FF UK mohli sice půjčit stejný počet svazků, ale počítalo se to pro jednotlivé druhy výpůjček zvlášť. Mohli mít tedy naráz půjčeno 30 běžných výpůjček, 10 prezenčních výpůjček a 20 semestrálních a tak dále. Celkem by mohl mít student hypoteticky najednou půjčeno i 180 knih. Dosud jsme v tomto ohledu byli ve vztahu ke zbytku univerzity extrémně benevolentní, proto bylo potřeba v zájmu sjednocení pravidel tyto limity znatelně omezit. Nejde však jen o sjednocení pravidel, ve skutečnosti tím hlavně chráníme čtenáře před situacemi, kdy se nemohou dostat ke knihám, které potřebují. Omezení maximálního počtu výpůjček přirozeně podporuje cirkulaci knih, což je pro knihovny samozřejmě zásadní.

Čekají čtenáře ještě nějaké další změny?

Jiné zásahy do výpůjčního řádu kromě drobných kosmetických úprav provedeny nebyly. Nový výpůjční řád se pouze přizpůsobil knihovnímu řádu univerzity a nebylo do něj nutné více zasahovat. Důležité je říct, že se čtenář kvůli novým pravidlům nemusí znova registrovat ani nijak svou registraci obnovovat, vše proběhne automaticky. V nabídce našich služeb ani v jejich kvalitě nedojde k žádným změnám, měnila se tedy „pouze“ matice výpůjček, o které jsme se bavili.

rozhovor vedl a zpracoval Tomáš Vejvoda, zaměstnanec Knihovny
FF UK

BACK TO THE LIBRARY

KNIŽNÍ AMNESTIE

VE VŠECH KNIHOVNÁCH FF UK

1. 1. 2017 – 31. 1. 2017

